

F M H S Závody čažkého strojárstva M A R T I N	Lodě a plovoucí zařízení NÁZVOSLOVÍ ČÁSTÍ TRUPU PLAVIDEŁ	ON 32 0001 JK 463
---	--	-----------------------------

Tato norma určuje české a slovenské základní pojmy a definice konstrukčních částí trupu vnitrozemských a námořních plavidel.

Norma je závazná pro organizace uvedené v DODATKU.

Obsah normy je rozdělen do tří částí:

- I. KOŠTRA LODNÍHO TRUPU
- II. OBŠÍVKA LODNÍHO TRUPU
- III. PALUBY

I. KOŠTRA LODNÍHO TRUPU

1. lodní trup
lodný trup	- kostra plavidla včetně všech konstrukčních prvků, přepážek a palub, ohrazená obšívkoou a hlavní palubou
2. lodní kostra
lodná kostra	- soustava základních konstrukčních prvků
3. příčná soustava
priečna sústava	- způsob stavby lodního trupu, při němž převládá příčné využití
4. podélná soustava
pozdížna sústava	- způsob stavby lodního trupu, při němž převládá podélné využití
5. kombinovaná soustava
kombinovaná sústava	- způsob stavby lodního trupu, při němž je použito jak podélného, tak příčného využití
6. příčný konstrukční
prvek
priečny konštrukčný
prvok	- jednoduchý konstrukční dílec anebo složený nosník využívající lodní trup v příčném směru

7. podélný konstrukční prvek
pozdížný konstrukční prvek
8. kýl
kýl
9. svislý kýl
zvislý kýl
10. plochý kýl
plochý kýl
11. outorový kýl
útorový kýl
12. mrtvý kýl, též vodící kýl
mrtvý kýl, tiež vodiací kýl
13. kýlová ostruha
kýlová ostroha
14. páter
chrbtica
15. střední páter
středná chrbtica
16. obruba páteře
obruba chrbtice
17. páteřnice
chrbticovnice
- jednoduchý konstrukční dílec anebo složený nosník využívající lodní trup v podélném směru
 - hlavní podélná osová výztuha kostry trupu ve dně plavidla
 - svislý profil přečnívající plynulý tvar dna
 - typ kýlu tvořený kýlovým pásem obšívky
 - kýl v outorové části trupu, mající stabilizační účinek
 - kýl upevněný pod zádí malých plavidel; udržuje plavidlo na přímém směru
 - zadní část kýlu sloužící ke spojení se zadním vazem
 - (obr. 2/7,9) podélná výztužná část ve dně plavidla; je střední nebo postranní. Skládá se obvykle z páteřnice, páteřníků a obrub páteřnice. Někdy nedosahuje k obšívce a může být též vytvořena samostatným nebo složeným profilem, který má horní a dolní obrubu
 - (obr. 2/9) páter jdoucí v podélné ose plavidla
 - část páteře na odlehlejší straně páteřnice od obšívky
 - stojina páteře

18. páteřník
~~arbaticovník~~
- podélná výztuha dnové kostry trupu ve dně plavidla vytvořená jednoduchým profilovým konstrukčním prvkem
19. boční výztuha, též stringer
bočná výztuha, tiež stringer
- podélná výztuha v trupu boku plavidla
20. bočnice
bočnica
- stojina **Boční výztuhy**
21. bočník
bočník
- (obr. 2/5) boční výztuha vytvořená jednoduchým profilovým konstrukčním prvkem
22. podvlak
podvlak
- (obr. 2/3) podélná výztuha trupu v palubě
23. podvlačnice
podvlačnica
- stojina podvlaku
24. podvlačník
podvlačník
- podvlak vytvořený jednoduchým profilovým konstrukčním prvkem
25. žebro
rebro
- (obr. 2/4, obr. 4/11) příčná výztuha kostry trupu v boku, popř. ve dně plavidla
26. rámové žebro
rámové rebro
- (obr. 2/6) zesílené žebro vytvořené obvykle podle výšky rámové příčky
27. dnové žebro, též pražec
dnové rebro, tiež podval
- příčná výztuha kostry trupu ve dně plavidla vytvořená jednoduchým konstrukčním prvkem; je dolní součástí lehké příčky
28. protižebro
protirebro
- příčná výztuha kostry trupu ve dně plavidla umístěná proti dnovému žebru a tvořící horní součást lehké příčky
29. žebernice
rebrovnica
- stojina boční části rámového žebra

30. příčka
priečka
31. lehká příčka
ľahká priečka
32. nízká příčka
nízká priečka
33. plná příčka
plná priečka
34. rámová příčka
rámová priečka
35. příčnice
priečnica
36. palubník
palubník
37. polopalubník
polopalubník
38. rámový polopalubník
rámový polopalubník
- příčná výztuha kostry trupu ve dně plavidla; je buď jednoduché konstrukce, nebo je vytvořena nosníkem
- příčka vytvořená dnovým žebrem, pražcem, protižebrem a svislými výztuhami
- příčka, která je nižší než plná, obvykle stejného profilu jako žebro
- příčka vytvořená plnostěnnou stojinou a obrubou nebo zhraněnou příčnicí
- (obr. 2/10) plná příčka se zesílenou obrubou
- stojina příčky
- (obr. 2/1) příčná výztuha paluby
- neúplný palubník dosahující od boku k jícnu
- palubník zvětšeného profilu

B. Konstrukční prvky podélné soustavy

39. dnový nosník
dnový nosník
40. boční nosník
bočný nosník
41. palubní nosník
palubný nosník
- (obr. 4/13,14) podélná výztužná část ve dně plavidla; je střední nebo postranní, skládá se ze stojiny a lemové pásnice
- (obr. 4/12) podélná boční výztuha, která se skládá obvykle ze stojiny a lemové pásnice
- podélná výztužná část pod palubou plavidla

42. podélník
pozdížník - (obr.3/1,2,3; obr. 4/4,5,6,7)
podélná výztuha lodní obšívky
jednoduchého profilu, používaná
v soustavě podélného vyztužení;
podle rozmístění rozeznáváme:
podélníky boční, dnové, outorové
a palubní
43. příčný rám
priečny rám - (obr. 3/7) zesílená příčná výztu-
ha kostry vytvořená složenými pro-
fily do uzavřeného nebo otevřené-
ho rámu (dříve rámové žebro);
zajišťuje příčnou pevnost trupu
44. příčník
priečnik - (obr. 4/8,9) příčná výztuha za-
jišťující příčnou pevnost; spolu
s podélníky tvoří soustavu podél-
ného vyztužení trupu. Podle umístě-
ní rozlišujeme: příčník boční,
dnový a palubní

C. Společné konstrukční prvky příčné a podélné soustavy

45. vaz
váz - (obr. 1) hlavní výztužná koncová
část kostry trupu navazující na
kýl nebo hlavní páteř
46. přední vaz
čelen - hlavní výztužná koncová část
kostry trupu navazující na kýl
nebo hlavní páteř
47. zadní vaz
kormovec - hlavní výztužná koncová část
zádě plavidla navazující na kýl
nebo na hlavní páteř a svazující
zadní část kostry trupu
48. kormidelní vaz
kormidlový kormovec - (obr. 1) druh zadního vazu, na
němž je uchyceno kormidlo
49. vrtulový vaz
vrtuľový kormovec - (obr. 1/2) druh zadního vazu, kte-
rým prochází vrtulový hřídel
50. ostruha vazu
kormovcová ostroha - výčnělek zadního vazu, který
nese kormidlo a popř. chrání
i vrtuli

51. otvor vrtulového vazu - (obr. 1/1) prostor vrtulového vazu v němž se otáčí vrtule
otvor vrtulového kormovca
52. pata zadního vazu - (obr. 1/6) střední dolní část zadního vazu sloužící ke spojení s kýlem
pata kormovca
53. můstek zadního vazu - (obr. 1/4) dolní spojovací část zadního vazu
mostík kormovca
54. přepážka - příčná anebo podélná svislá stěna v lodním trupu. Příčná přepážka prochází napříč lodním trupem kolmo k osové rovině; podélná prochází ve směru podélném v lodním trupu v osové rovině anebo souběžně s osovou rovinou
přídel
55. kolisní přepážka - vodotěsná přepážka v koncových nárazový přídel částech trupu, zvyšující bezpečnost plavidla v případě poškození nárazem
56. požární přepážka - přepážka zabraňující šíření požáru
požárný přídel
57. vodotěsná přepážka - přepážka vyhovující předpisům vodotěsný přídel o vodotěsnosti
58. lodní dno - spodní část lodního trupu včetně obšívky, dosahující obvykle až k outoru
lodné dno
59. jednoduché dno - (obr. 2/11, 3/10) spodní část lodního trupu vytvořená dnovou obšívkou a kostrou, která nemá vnitřní dno
jednoduché dno
60. vnitřní dno - vodotěsné pokrytí horní plochy dnové kostry na dně trupu
vnútorné dno
61. dvojité dno - (obr. 4/21) spodní část lodního trupu ohrazená dnovou obšívkou a vnitřním dnem
dvojité dno

62. outerová okrajnice,
též okrajový plech
útorová okrajnica,
tiež okrajovy plech	- okrajový plech zakončující
vnitřní dno v oblasti outeru
63. palubní sloup
palubný stíp	- svislá podpěra paluby
jakéhokoliv průřezu
64. krinolína
krinolína	- ochranná konstrukce kormidla,
kotvy apod.
65. rožnice
rožnica	- (obr. 2/2;3/11) plech spoju-
jící žebra s palubníkem,
příčkou nebo přepážkou
66. outerová rožnice
útorová rožnica	- (obr.4/22) rožnice spojující
outerovou okrajnici se žebry
v oblasti outeru
67. styčnice
styčnica	- plechová výztuha zpevňující
místa, kde se přetínají nebo
sbíhají součásti kostry tru-
pu
68. odvzdušňovací otvor
odvzdušňovací otvor	- otvor spojující komůrky
dvojitého dna
69. vodoteč, též dnový
průtok
dnový prietok	- otvor sloužící k protékání
kapalin v konstrukci dna
plavidla

II. OBŠÍVKA LODNÍHO TRUPU

70. obšívka
obšívka	- soustava plechů, planěk nebo
jiného materiálu (plastická
hmota apod.), která tvorí vněj-
ší vodotěsný plášt̄ kostry pla-
vidla, případně i plášt̄ vrtu-
lového tunelu
71. boční obšívka
bočná obšívka	- obšívka od outerů k okraji
nejvysší paluby trupu
72. dnová obšívka
dnová obšívka	- (obr. 2/11; 3/10; 4/20)
obšívka v oblasti dna
73. outerová obšívka
útorová obšívka	- obšívka v oblasti outeru

74. hladká obšívka
hladká obšívka	- uspořádání pásu obšívky tak,
aby vznikl hladký povrch
75. přeplátovaná obšívka
preplátovaná obšívka	- uspořádání pásu obšívky tak,
že okraje pásů překrývají
sousední pásy
76. vyhnutá obšívka
vyhnutá obšívka	- uspořádání pásů přeplátované
obšívky tak, že mezilehlý pás
má vyhnuté vodorovné okraje,
které oboustranně překrývají
oba sousední pásy
77. karvelová obšívka
karvelová obšívka	- u dřevěných lodí uspořádání
planěk na tupo
78. klinkrová obšívka
klinkerová obšívka	- u dřevěných lodí uspořádání
planěk obšívky tak, že hrana
jedné plánky překrývá druhou
79. plech obšívky
plech obšívky	- plech tvorící konstrukční
prvek obšívky
80. plánka obšívky
doska obšívky	- prkno nebo fošna tvorící
prvek obšívky
81. outorový pás
útorový pás	- pás obšívky v oblasti outoru
82. kýlový pás
kýlový pás	- pás obšívky v oblasti kýlu
83. dnový pás
dnový pás	- pás obšívky lodního dna mezi
pásem outorovým a kýlovým
84. boční pás
bočný pás	- pás boční obšívky
85. opasnice
opasnica	- zesílený pás boční obšívky
pod nejvyšší palubou trupu
86. štítnice
štítnica	- obšívka protažená nad palubou
volného boku a tvorící zá-
bradlí
87. vlnolam
vlnolam	- zvýšená část obšívky přídě
nebo zádě, jejíž tvar má za-
účel odvracet vlny, aby ne-
zaplavily palubu

88. bouřkový otvor
búrkový otvor	- otvor ve štítnici pro odtok vody s paluby při vlnobití
89. ostění
ostenie	- část vnitřního obložení kostry plavidla
90. laťové ostění
latové ostenie	- ostění provedené latěmi; chrání náklad před stykem se žebry a obšívkoou
91. hrubé ostění
hrubé ostenie	- ostění provedené trámy
92. celistvé ostění
celistvé ostenie	- ostění hrany, jehož prvky se dotýkají
93. styk
styk	- příčný spoj dvou sousedních pásů obšívky
94. šev
šev	- podélný spoj dvou sousedních pásů obšívky

III. PALUBY

95. paluba
paluba	- plocha horizontálně dělící lodní těleso a spojující lodní boky nebo stěny nástaveb
96. hlavní paluba
hlavná paluba	- jedna z průběžných vodotěsných palub, ke které dosahují vodotěsné lodní přepážky; k této palubě se zpravidla provádějí výpočty
97. horní paluba
horná paluba	- 1. podle proměřovacích předpisů nejvyšší průběžná vodotěsná paluba
2. u nákladních námořních lodí průběžná paluba pod palubou ochra nebo zastíněnou
3. u osobních lodí paluba pod palubou promenádní a nad hlavní palubou
4. u říčních lodí nejvyšší průběžná paluba

109. otevřená paluba
otverená paluba
- částečná paluba nezakrytá
nástavbami a přistřešky
110. plošinová paluba
plošinová paluba
- částečná paluba pod nej-
nižší průběžnou palubou,
obvykle bez klenutí
111. mezinástavbová pa-
luba
medzinadstavbová
paluba
- otevřená paluba mezi pří-
ďovou a střední nástavbou
nebo prodlouženou zadní
nástavbou
112. volná paluba,
též hladká paluba
volná paluba,
tiež hladká paluba
- rovinatá paluba bez klenutí
a sedlovitosti
113. můstková paluba
mostíková paluba
- vyvýšená plošina paluby,
obvykle sahající od boku
k boku, ze které se řídí
lod
114. paluba přídové
nástavby
paluba čelovej
nástavby
- paluba kryjící přídovou
nástavbu
115. paluba záďové
nástavby
paluba kormovej
nástavby
- paluba kryjící záďovou
nástavbu
116. ubytovací paluba
ubytovacia paluba
- přesazená zvýšená paluba
zadní části lodi nahrazující
ztrátu hřidelevého tunelu;
dříve sloužila k ubytování
pro důstojníky a velitelé
lodi
117. velitelský můstek
veliteľský mostík
- stanoviště velitele plavidla
118. křídla můstku
křídla mostíka
- vysunuté části můstku k bo-
kům anebo přes boky ledě,
nad dolními palubami
119. kompasová plošina
kompassová plošina
- u námořních lodí plošina na
palubě kryjící kermidelnu
- 11 - na níž je umístěn kompas

109. otevřená paluba
otverená paluba
110. plošinová paluba
plošinová paluba
111. mezinástavbová pa-
luba
medzinadstavbová
paluba
112. volná paluba,
též hladká paluba
volná paluba,
tiež hladká paluba
113. můstková paluba
mostíková paluba
114. paluba přídové
nástavby
paluba čelovej
nástavby
115. paluba záďové
nástavby
paluba kormovej
nástavby
116. ubytovací paluba
ubytovacia paluba
117. velitelský můstek
veliteľský mostík
118. křídla můstku
krídla mostíka
119. kompasová plošina
kompassová plošina
- částečná paluba nezakrytá nástavbami a přistřešky
 - částečná paluba pod nejnižší průběžnou palubou, obvykle bez klenutí
 - otevřená paluba mezi přídovou a střední nástavbou nebo prodlouženou zadní nástavbou
 - rovinatá paluba bez klenutí a sedlovitosti
 - vyvýšená plošina paluby, obvykle sahající od boku k boku, ze které se řídí loď
 - paluba kryjící přídovou nástavbu
 - paluba kryjící záďovou nástavbu
 - přesazená zvýšená paluba zadní části lodi nahrazující ztrátu hřideleového tunelu; dříve sloužila k ubytování pro důstojníky a velitelé lodi
 - stanoviště velitele plavidla
 - vysunuté části můstku k bokům anebo přes boky ledě, nad dolními palubami
 - u námořních lodí plošina na palubě kryjící kormidelnu
 - na níž je umístěn kompas

120. ochoz
ochodza	- část paluby mezi jíčinem, stěnou nástavby apod. a okrajem ledí
121. palubní krytina
palubná krytina	- plechy, dřevěné planky nebo jiný materiál kryjící kostru paluby; podle druhu materiálu rozeznáváme palubní krytinu plechovou, dřevěnou apod.
122. palubní planáka
palubná deska	- prkno tvořící součást dřevěné krytiny
123. palubní přichytka
palubná přichytka	- spojovací prvek uchycující palubní krytinu
124. okrajnice
okrajnica	- průběžný výztužný pás lemující okraj paluby
125. okrajník
okrajník	- profil spojující okrajnicí s lodním bokem
126. dřevěný okrajník
dřevený okrajník	- u otevřených dřevěných člunů trám zakončující žebra
127. dřevěná okrajnice
dřevená okrajnica	- široká a silná planáka lemující okraj paluby; vyskytuje se pouze u dřevěných plavidel
128. sil
otvornica	- svislá výztuha lemující palubní otvary nákladového prostoru
129. palubní žlábek
palubný žliabok	- žlábek pro odtok vody, probíhající podél okraje paluby; je tvořen okrajníkem a obrubníkem palubního žlábku
130. palubní odtok
palubný odtok	- otvor v palubním žlábku; slouží k odvodnění paluby
131. palubní zátka
palubná zátka	- zátka kryjící palubní přichytku v úrovni paluby
132. zvor
zvor	- vazba boku s palubou

D O D A T E K

Souvisící čs. normy

ČSN 32 0000 Názvosloví plavidel a plavby
ON 32 0002 Názvosloví částí nástaveb plavidel

Přílohy:

- Obr. 1 Přední vaz - zadní vaz
- Obr. 2 Příčné vyztužení ledního trupu
- Obr. 3 Podélné vyztužení ledního trupu
- Obr. 4 Podélné vyztužení trupu nákladní ledni
- Obr. 5 Námořní loď - říční loď

Zpracovatel normy

Výzkumný ústav pro stavbu lodí,
Praha 5 - Smíchov, Kartouzská 4

Norma je závazná pro následující organizace:

Federální ministerstvo dopravy, Praha

Čs. lední registr, Praha

Vedeoucí pobočka Státní plavební správy, Praha

Štátnej plavebnej správe v Bratislave

Výzkumný ústav dopravní, Praha

Výzkumný ústav pro stavbu lodí, Praha

České lednice, Praha, n.p., Praha

Slevenské lednice, n.p., Komárno

Čs. plavba dunajská, n.p., Bratislava

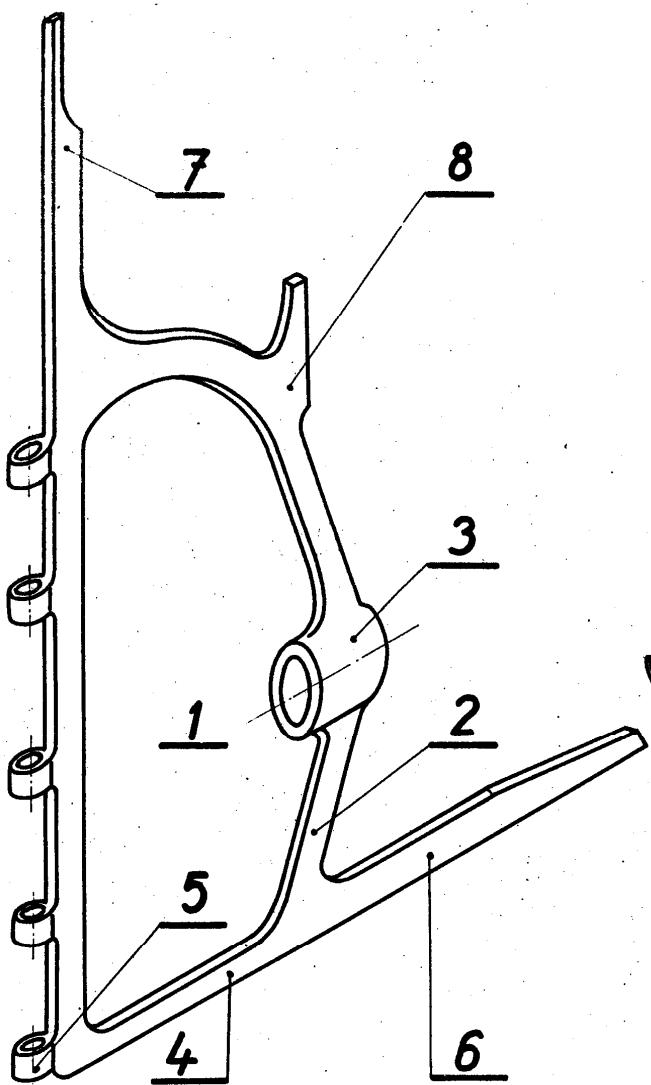
Čs. plavba labsko-oderská, n.p., Děčín

ST 20-1874/73

PŘEDNÍ VAZ

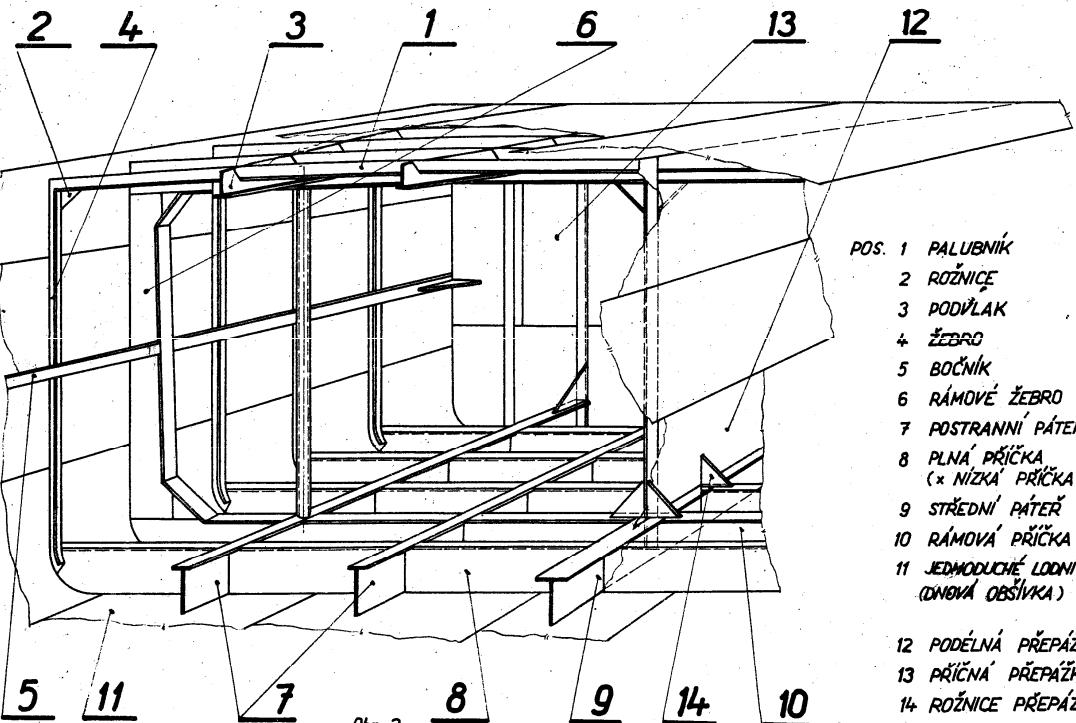
- 1 OTVOR VRTUL. VAZU
- 2 VRTULOVÝ VAZ
- 3 NÁBOJ VRTULOVÉHO VAZU
- 4 MŮSTEK ZADNÍHO VAZU
- 5 NÁLITKY KORMIDELNÍCH LOŽISEK
- 6 PATA ZADNÍHO VAZU
- 7 PRÍČKOVÁ VZPĚRA ZADNÍHO VAZU
- 8 POMOCNÁ VZPĚRA ZADNÍHO VAZU

ZADNÍ VAZ

Obr. 1

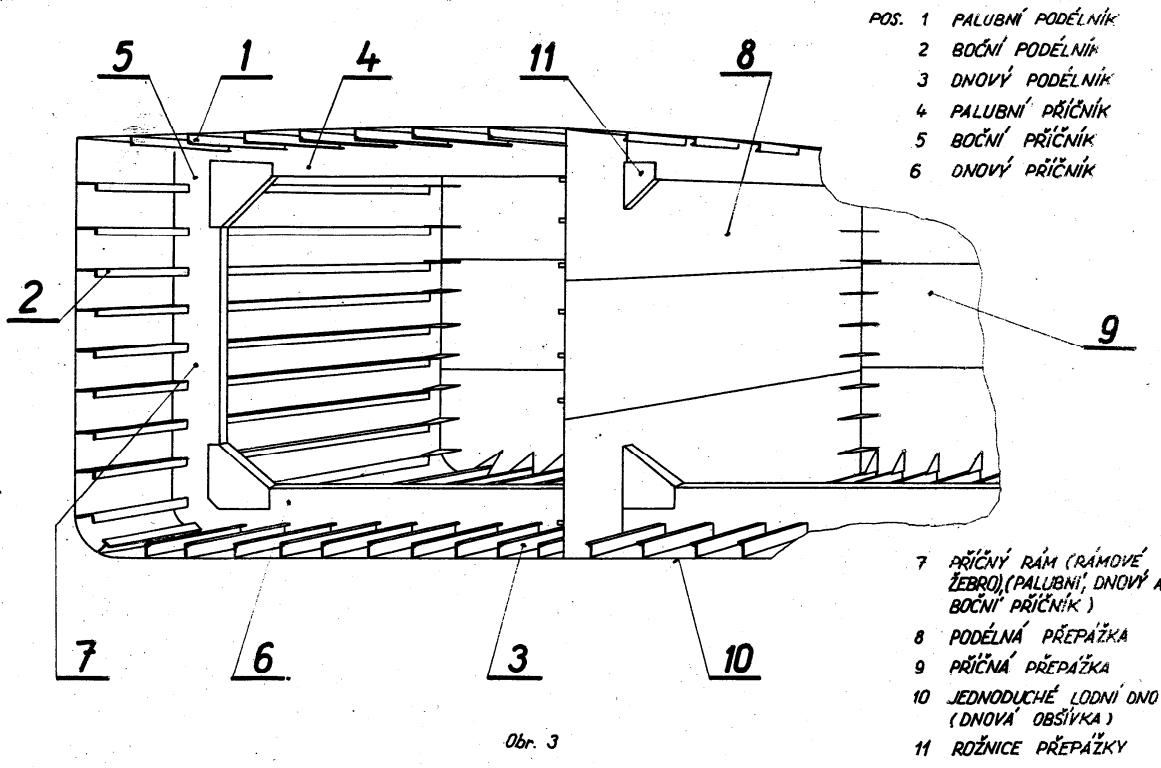
PŘÍČNÉ VYZTUŽENÍ LODNÍHO TRUPU

Obr. 2

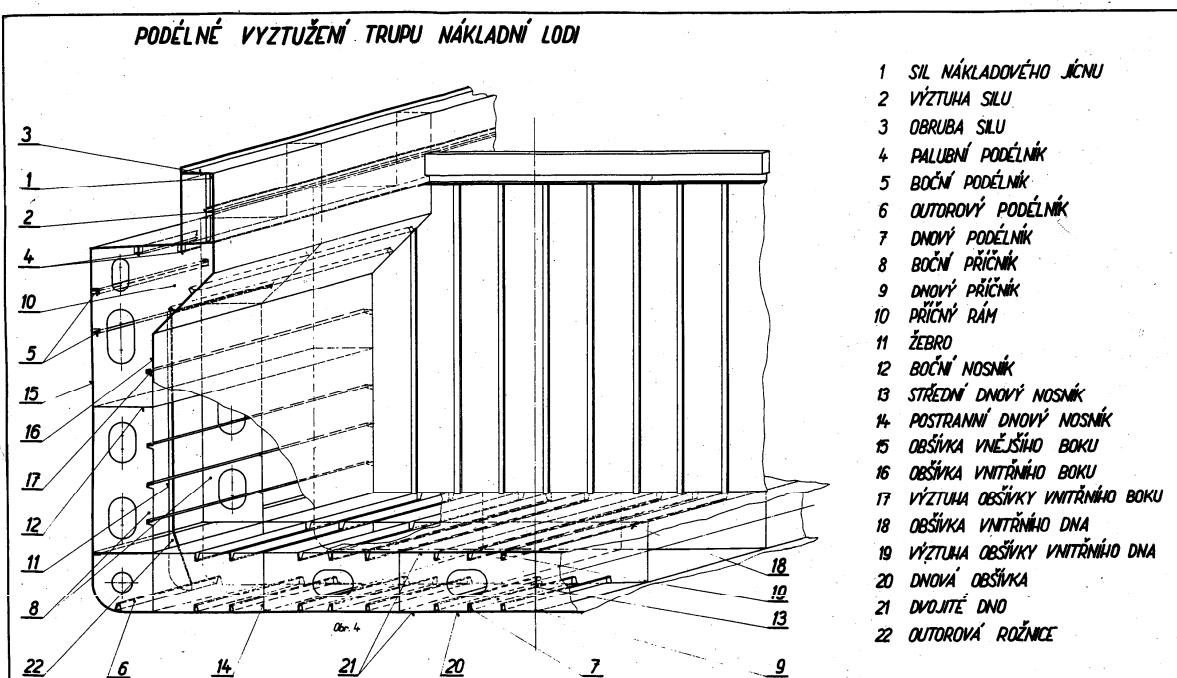
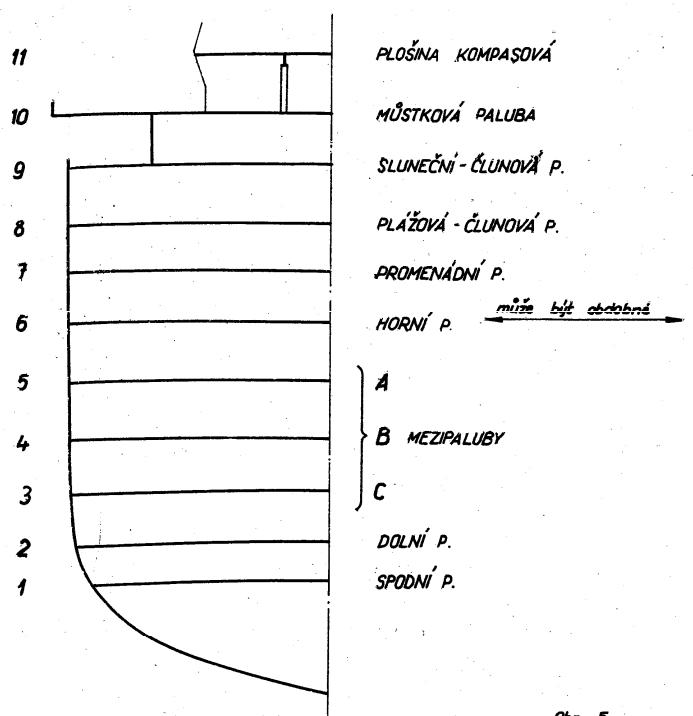
- POS. 1 PALUBNÍK
- 2 ROŽNICE
- 3 PODVЛАK
- 4 ŽEBRO
- 5 BOČNÍK
- 6 RÁMOVÉ ŽEBRO
- 7 POSTRANNÍ PÁTER
- 8 PLNÁ PŘÍČKA
(x NÍZKÁ PŘÍČKA)
- 9 STŘEDNÍ PÁTER
- 10 RÁMOVÁ PŘÍČKA
- 11 JEDNODUCHÉ LODNÍ DNO
(DNOVÁ OBSÍVKA)
- 12 PODĚLNÁ PŘEPÁŽKA
- 13 PŘÍČNÁ PŘEPÁŽKA
- 14 ROŽNICE PŘEPÁŽKY

PODĚLNÉ VYZTUŽENÍ LODNÍHO TRUPU

Obr. 3

- POS. 1 PALUBNÍ PODĚLNÍK
- 2 BOČNÍ PODĚLNÍK
- 3 DNOVÝ PODĚLNÍK
- 4 PALUBNÍ PŘÍČNÍK
- 5 BOČNÍ PŘÍČNÍK
- 6 DNOVÝ PŘÍČNÍK
- 7 PŘÍČNÝ RÁM (RÁMOVÉ ŽEBRO), (PALUBNÍ, DNOVÝ A BOČNÍ PŘÍČNÍK)
- 8 PODĚLNÁ PŘEPÁŽKA
- 9 PŘÍČNÁ PŘEPÁŽKA
- 10 JEDNODUCHÉ LODNÍ DNO
(DNOVÁ OBSÍVKA)
- 11 ROŽNICE PŘEPÁŽKY

NÁMORNÍ LOD**ŘÍČNÍ LOD**